

Інститут кураторства як чинник формування ціннісних орієнтацій студентів

О.Є.СУК

Харківський національний автомобільно-дорожній університет

Реформування системи освіти в Україні передбачає її відвертість, інтеграцію в світові освітні структури в цілях творчого запозичення кращого зарубіжного досвіду, зближення рівнів освітньої підготовки в різних країнах і регіонах, швидкого освоєння новітніх технологій навчання. У зв'язку з приєднанням України до Болонського процесу, загальною тенденцією якого є зміна парадигми вищої освіти: від підходу, орієнтованого на викладача, до орієнтації на студента, відкриваються принципово нові можливості у вищій школі. У зв'язку з цим одним з ключових завдань є посилення виховної складової діяльності вузів.

У масштабі держави ефективність виховного процесу значною мірою визначається єдністю, координацією діяльності різних соціальних інститутів, що відповідають за виховання. В рамках же вузу успішне вирішення подібних завдань можливе лише через організаційну систему виховання, що включає, поряд з адміністрацією і інститут кураторів.

Безумовно, основне завдання будь-якого вузу полягає в тому, аби закласти міцний, перш за все освітній фундамент. Але не менш важливо сформувати у студента переконання в тому, що статус людини в суспільстві визначається не лише рівнем освіти, не кількістю накопичених матеріальних благ, а рівнем її моральної культури. Центром виховної роботи у вузі має бути розвиток і виховання студента як людини культури, здатної впливати на власну освітню траєкторію, співвідносячи її із загальнолюдськими цінностями. Разом з освітньою основою, у вузі має бути закладена чітка система етичних координат - ціннісних орієнтацій, які задають загальну спрямованість інтересам і прагненням особи; ієрархію індивідуальних переваг і зразків; цільову і мотиваційну програми; визначають рівень досягнень і престижних переваг, задають бажаний ідеал особи, життєву програму.

Сучасна ситуація в Україні така, що деякі соціальні ідеали і цінності вже пішли в минуле, а інші ще не сформувалися, тому необхідно виявити, які ж цінності є у студентів і, зафіксувавши їх, визначити, які цінності сьогодні руйнуються, а які залишаються. Важливо зрозуміти, руйнується світ цінностей взагалі чи йдеться про тимчасові явища.

Сьогоднішні студенти поставлені в удвічі екстремальні умови: переверот в соціально-економічному устрої супроводжується кризою

ціннісної свідомості. Молодим доводиться самим вирішувати, що є більш цінним – збагачення будь-якими засобами чи придбання високої кваліфікації, повне заперечення колишніх морально-етичних норм чи їх пристосовність до нової дійсності. Невипадково зростання девіантної поведінки посилюється в періоди, коли в суспільстві відсутні чіткі духовні орієнтири. У цій ситуації особливо гостро постає проблема виховання особи, здатної орієнтуватися на духовно значущі норми і цінності (гуманність, патріотизм, громадянськість, справедливість тощо).

Недооцінюючи важливість виховної роботи і роль в ній інституту кураторства, українська система освіти ризикує отримати фахівця з духовно збідненою ціннісною системою, орієнтованого на цінність матеріальної вигоди, яка є ненадійною опорою національного розвитку, оскільки при коливанні економічної та соціально-політичної кон'юнктури легко може перетворитися на гальмо національного поступу.